

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัยผู้มีรายได้น้อย
ในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ
Changes of low-income Housing in Subsinkao community
Wangthonglang District, Bangkok

กนกพรรณ ศิริไกรวัฒนวงศ์

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม

ภาควิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Kanokpan Sirikraiwanawong

Master of Architectural Program in Architectural Technology

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Kanokp.nan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่องลักษณะการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัยผู้มีรายได้น้อย ในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การเปลี่ยนแปลงลักษณะบ้านพักอาศัย ชุมชนทรัพย์สินเก่าโซน J เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ เพื่อศึกษาลักษณะและจำแนกการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคารภายหลังดำเนินการก่อสร้างของบ้านพักอาศัย และแนวทางการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพบ้านพักอาศัย

จากการลงพื้นที่สำรวจบ้านพักอาศัยพบว่า บ้านพักอาศัยขนาดกลางจำนวน 22 หลังมีการเปลี่ยนแปลงทางลักษณะอาคาร โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่องค์ประกอบอาคาร จำแนกลักษณะการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคารออกเป็น 4 ส่วน คือ ผนัง ประตู หน้าต่าง และเฉลียง โดยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน จำนวน 15 หลัง คิดเป็นร้อยละ 68.19 บ้านพักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลง 3 ส่วน จำนวน 5 หลัง คิดเป็นร้อยละ 22.73 บ้านพักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลง 2 ส่วน คิดเป็นร้อยละ 4.54 และบ้านพักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลง 1 ส่วน คิดเป็นร้อยละ 4.54

จากการศึกษาพบว่า บ้านพักอาศัยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคารมากที่สุด คือ ส่วนของผนัง รูปแบบยกเล็กเจาะร่อง ร้อยละ 100, ประตู รูปแบบบานเปิดไม้เดี่ยว ลูกฟัก ร้อยละ 36.36, หน้าต่าง รูปแบบบานเลื่อนกระจกกรอบอลูมิเนียม ร้อยละ 50 และเฉลียง รูปแบบปูละเบียง ร้อยละ 68.18 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ลักษณะ การเปลี่ยนแปลง บ้านพักอาศัยผู้มีรายได้น้อย จำแนกลักษณะ องค์ประกอบอาคาร

Abstract

The article titled Changes of low-income Housing in the Subsinkao Community Wangthonglang District, Bangkok is part of the thesis titled Changes of low-income Housing in the Subsinkao Community Wangthonglang District, Bangkok. This study was aimed at studying the housing design and categorizing the changes in the building components after the construction of housing and the changes in the physical features of the housing.

From our housing survey, we found that there were certain changes of the building features for 22 middle-sized homes by changing the building components. We have categorized such changes into 4 groups including wall, door, window and balcony. Changes in 4 components of 15 housing accounted for 68.19%. Changes in 3 components of 5 housing accounted for 22.73% Changes in 2 components accounted for 4.54%. Moreover, change in 1 component accounted for 4.54%

From our study, we found that the most changes in the components of these housing was the wall. They did not do the gouging for 100%. They changed the door style into the single doors for 36.36%. They changed the windows style into the aluminum frame glass windows for 50%. Moreover, they changed the balcony style into the tiles flooring for 68.18, respectively.

Keywords: *style, changes, low-income housing, style classified, building component*

บทนำ

โครงการปฏิบัติการออกแบบปรับผังชุมชนและออกแบบอาคารพักอาศัยต้นแบบ ชุมชนทรัพย์สินเก่าในที่ดินสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ เป็นโครงการที่ได้รับความมือของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่เป็นเจ้าของที่ดิน กับบริษัท วิจัยและออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม จำกัด ได้จัดทำโครงการเมื่อปี 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตไปพร้อมกับการพัฒนาทางกายภาพให้มีความยั่งยืนและพอเพียงให้แก่ชุมชนทรัพย์สินเก่า ซอยรามคำแหง 39 เป็นตัวอย่างในการพัฒนาให้แก่สังคมและชุมชนอื่น ๆ ต่อไป ใช้เป็นที่อยู่อาศัยตามแบบบ้านพักอาศัยของบริษัทวิจัยและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสมจำกัด

ภาพ 1 แสดงผังพื้นที่ชุมชนทรัพย์สินเก่า

ที่มา : จากรายงานของ บริษัท วิจัยและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม จำกัด

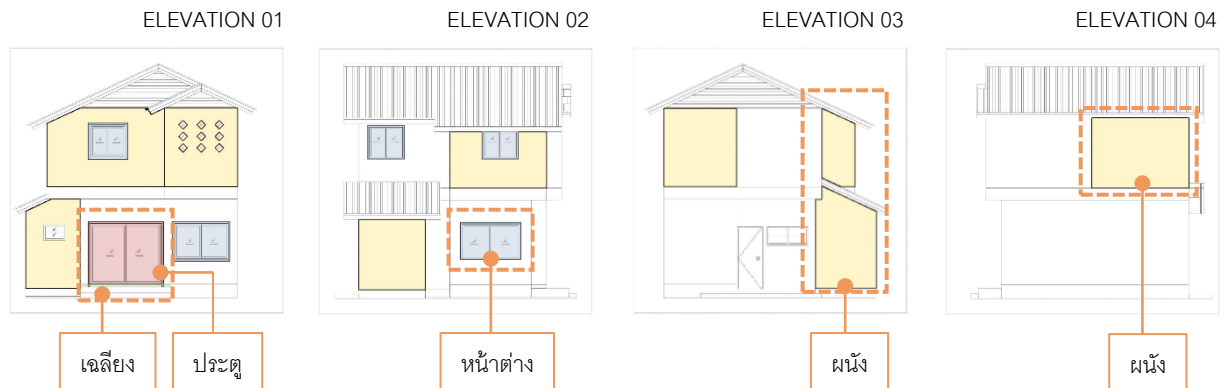
แบบบ้านพักอาศัยทั้งหมด 22 หลัง มีแบบที่ได้รับการพัฒนาอยู่หนึ่งแบบคือ Type M1-J บ้านเดี่ยวขนาดกลางมีรูปลักษณะทางอาคาร ดังนี้

ภาพ 2 แสดงแบบ M1-J บ้านเดี่ยวขนาดกลาง

ที่มา : จากรายงานของ บริษัท วิจัยและการออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม จำกัด

จากการลงพื้นที่สำรวจ พบว่าบ้านพักอาศัยมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของบ้าน ที่องค์ประกอบอาคาร ได้แก่ ผนัง ประตู หน้าต่าง และเฉลียง

ภาพ 3 ตัวอย่างบ้านพักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบอาคารรูปด้านทั้ง 4 ด้าน
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพ 4 แสดงบ้านพักอาศัยในชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างกันขององค์ประกอบอาคาร
ที่มา : ผู้วิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะและการจำแนกการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบอาคารภายหลังดำเนินการก่อสร้างของบ้านพักอาศัย และแนวทางการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพบ้านพักอาศัย ผู้ศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย เพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัย ในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ

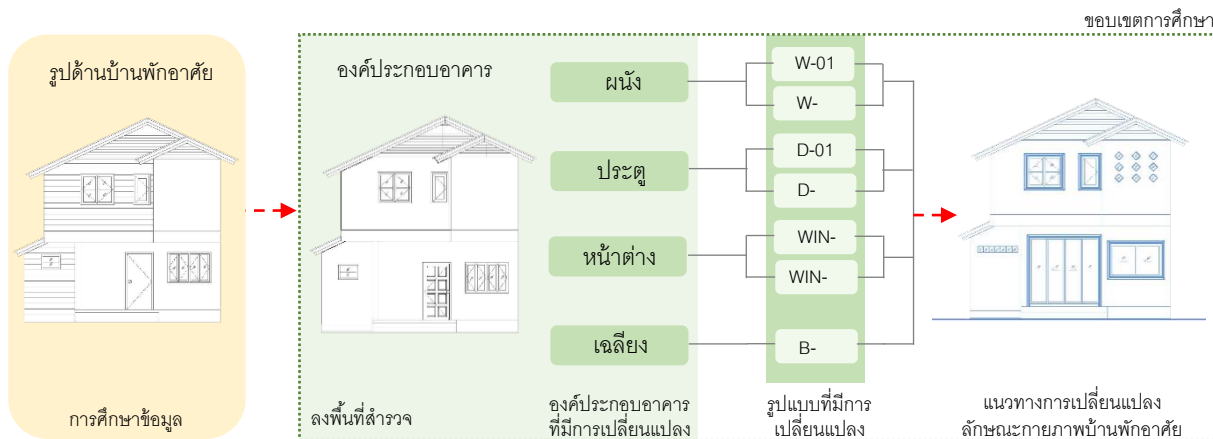
ขอบเขตการศึกษา

ศึกษากลุ่มตัวอย่างในชุมชนทรัพย์สินเก่าในซอย ในที่ดินสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ บ้านพักอาศัย ขนาดกลางจำนวน 22 หลัง ที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะบ้านพักอาศัย ขณะดำเนินการก่อสร้าง โดยสร้างไม่ตรงตามแบบก่อสร้าง อันมีผลต่อองค์ประกอบอาคาร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รายงานปฏิบัติการออกแบบปรับปรุงผังชุมชนและออกแบบอาคารพักอาศัย ต้นแบบ ทฤษฎีที่อยู่อาศัย การเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย

2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ จำนวน 22 หลัง
 - การบันทึกภาพถ่าย เพื่อบันทึกข้อมูลบ้านพักอาศัยและบริเวณโดยรอบ
 - ทำแบบสำรวจ เพื่อบันทึกข้อมูลรูปแบบบ้านพักอาศัย รูปด้านและวัสดุที่เกี่ยวข้อง
 - การสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของบ้านพักอาศัย
3. การศึกษาจำแนกข้อมูล, วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามมาจำแนกตามองค์ประกอบอาคาร 4 ส่วน เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและสรุปผล รูปแบบการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย สู่แนวทางการพัฒนาแบบบ้านพักอาศัยผู้มีรายได้น้อยชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ

ภาพ 5 แสดงวิธีดำเนินการวิจัย

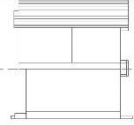
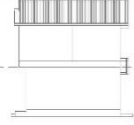
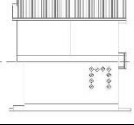
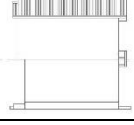
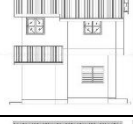
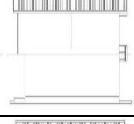
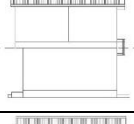
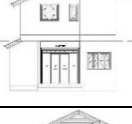
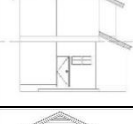
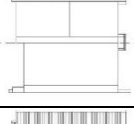
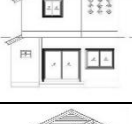
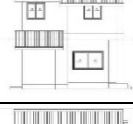
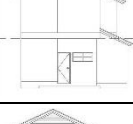
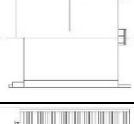
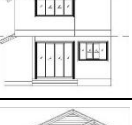
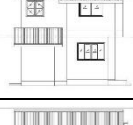
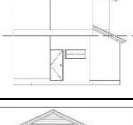
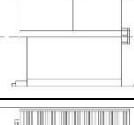
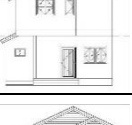
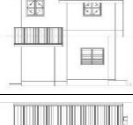
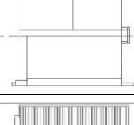
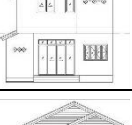
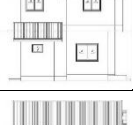
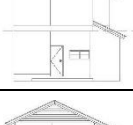
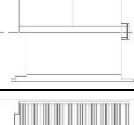
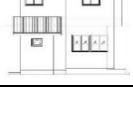
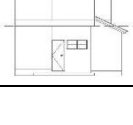
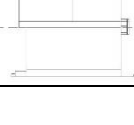
ที่มา : ผู้วิจัย

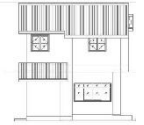
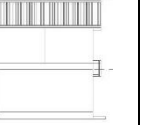
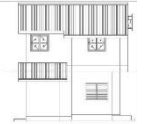
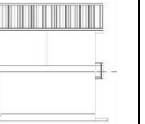
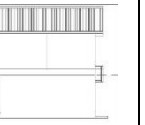
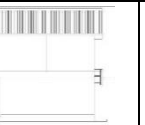
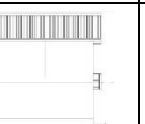
ผลการศึกษา

บ้านพักอาศัยภายในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ

ตาราง 1 แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของบ้านพักอาศัย

รหัสบ้าน	รูปด้านบ้านพักอาศัย				องค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง			
	รูปด้านที่ 1	รูปด้านที่ 2	รูปด้านที่ 3	รูปด้านที่ 4	ผนัง	ประตู	หน้าต่าง	เฉลียง
J-007					•	•	•	•
ชอย 1								
J-015					•	•	•	•
ชอย 1								
J-003					•	•	•	•
ชอย 2								
J-005					•	•	•	•
ชอย 2								

รหัส บ้าน	รูปด้านบ้านพักอาศัย				องค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง			
	รูปด้านที่ 1	รูปด้านที่ 2	รูปด้านที่ 3	รูปด้านที่ 4	ผนัง	ประตู	หน้าต่าง	เฉลียง
J-011 ชอย 2					•	•	•	•
J-023 ชอย 2					•	•	•	•
J-008 ชอย 3					•	•	•	•
J-027 ชอย 3					•	•	•	•
J-001 ชอย 4					•	•		
J-010 ชอย 4					•	•	•	•
J-016 ชอย 4					•	•	•	•
J-024 ชอย 4					•	•	•	•
J-025 ชอย 4					•	•	•	
J-035 ชอย 4					•			
J-037 ชอย 4					•	•	•	•
J-042 ชอย 4					•	•	•	•

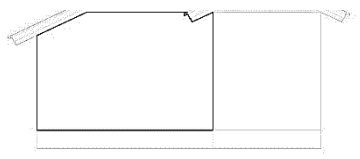
รหัสบ้าน	รูปด้านบ้านพักอาศัย				องค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง			
	รูปด้านที่ 1	รูปด้านที่ 2	รูปด้านที่ 3	รูปด้านที่ 4	ผนัง	ประตู	หน้าต่าง	เฉลียง
J-046					●	●	●	●
ชอย 4								
J-013					●	●	●	
ชอย 5								
J-021					●	●	●	
ชอย 5								
J-036					●	●	●	
ชอย 5								
J-038					●	●	●	
ชอย 5								
J-045					●	●	●	●
ชอย 5								

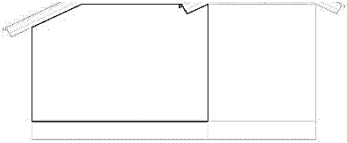
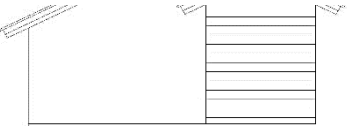
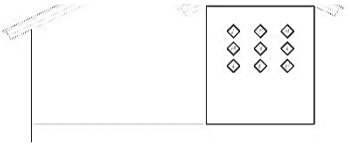
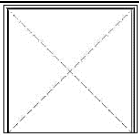
จากการสำรวจพบว่าบ้านพักอาศัยทั้งหมด 22 หลัง มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคารทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ผนัง ประตู หน้าต่าง และเฉลียง เป็นจำนวน 15 หลัง คิดเป็นร้อยละ 68.19 บ้านพักอาศัยที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคาร 3 ส่วน ได้แก่ ผนัง ประตู และหน้าต่าง เป็นจำนวน 5 หลัง คิดเป็นร้อยละ 22.73 มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคาร 2 ส่วน ได้แก่ ผนัง เป็นจำนวน 1 หลัง และประตู คิดเป็นร้อยละ 4.54 และมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคาร 1 ส่วน ได้แก่ ผนัง เป็นจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 4.54 ตามลำดับ

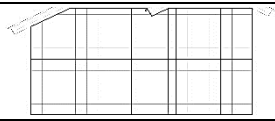
อภิปรายผล

จำแนกรูปแบบการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคาร 4 รูปแบบ

ตาราง 2 แสดงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบผนัง

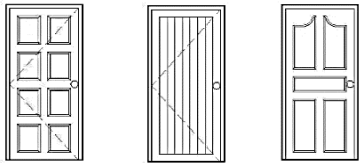
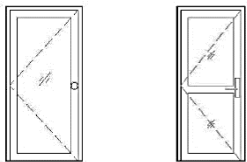
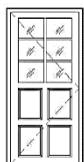
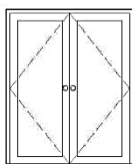
องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
ผนัง		007	●	●			●	●		●
		015	●	●			●	●		●
		003	●	●	●		●	●	●	●
		005	●	●	●		●	●	●	●

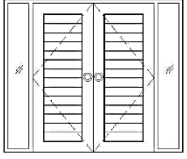
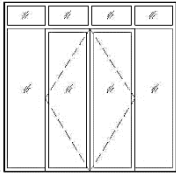
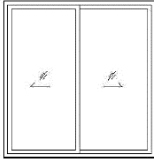
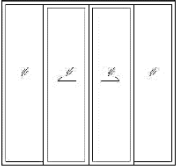
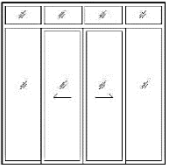
องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
ผนัง		011	•	•	•		•	•	•	•
		023	•	•	•		•	•	•	•
		008	•	•	•		•	•	•	•
		027		•						•
		010	•	•	•		•	•	•	•
		016	•	•	•		•	•	•	•
		024	•	•	•		•	•	•	•
		025	•	•	•		•	•	•	•
		035	•	•	•		•	•	•	•
		037	•	•	•		•	•	•	•
		042	•	•	•		•	•	•	•
		046	•	•	•		•	•	•	•
		001	•	•	•		•	•	•	•
		013	•	•	•		•	•	•	•
		021	•	•	•		•	•	•	•
		036	•	•	•		•	•	•	•
		038	•	•	•		•	•	•	•
		045	•	•	•		•	•	•	•
	W-01 ยกเลิกเจาะร่อง									
		003					•			
		023					•			
		042					•			
	W-02 เพิ่มเส้นเจาะร่อง									
		005					•			
		011					•			
		008	•	•	•	•	•			
		024					•			
		037					•			
		042					•			
		046					•			
		021		•						
	W-03 เพิ่มบล็อกแก้ว									
		024	•	•			•			
		025	•	•			•			
		042	•	•			•			
	W-04 ติดบัวปูน									

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
ผนัง		010	•				•			
	W-05 ติดกระเบื้อง									

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบผนังที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ W-01 ยกเลิกเซาะร่อง เป็นจำนวน 22 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีผลต่อลักษณะอาคารมากที่สุดในตำแหน่ง ชั้นที่ 1 รูปด้านที่ 2 และชั้นที่ 2 รูปด้านที่ 4 มีสาเหตุจากผู้รับเหมาต้องการความรวดเร็วในการดำเนินงานก่อสร้างบ้านพักอาศัย

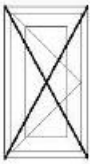
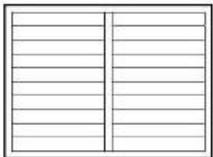
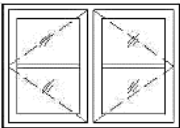
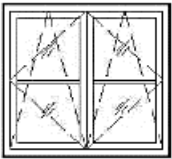
ตาราง 3 แสดงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบประตู

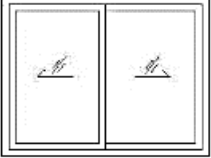
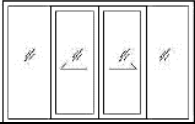
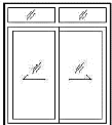
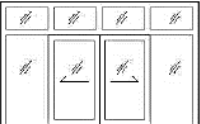
องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
ประตู		007	•							
		015	•							
		035	•							
		001	•							
		013	•							
		021	•							
		036	•							
		038	•							
	D-01 บานไม้เปิดเดียว ลูกฟักไม้									
		005	•							
		023		•						
	D-02 บานไม้เปิดเดียว ลูกฟักกระฉก									
		011	•							
	D-03 บานไม้เปิดเดียว ลูกฟักไม้และกระฉก									
		008	•							
	D-04 บานไม้เปิดคู่									

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
ประตู		046	•							
	D-05 บานไม้เปิดคู่ ลูกพับไม้/ช่องแสงติดตายด้านข้าง									
		023	•							
		010	•							
		024	•							
		045	•							
	D-06 บานเปิดคูกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก									
		023	•							
		010	•							
		024	•							
		045	•							
	D-07 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก									
		027	•							
		025	•							
		042	•							
	D-08 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก /ช่องแสงติดตายด้านข้าง									
		016	•							
		037	•							
	D-09 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก /ช่องแสงติดตายด้านข้าง									
		016	•							
		045	•							
	D-010 ติดประตูม้วนเหล็ก									

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบประตูที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ D-01 บานไม้เปิดเดี่ยว เป็นจำนวน 8 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36.36 โดยมีผลต่อลักษณะอาคารมากที่สุดในตำแหน่ง ชั้นที่ 1 รูปด้านที่ 1 (รองลงมาเป็นรูปแบบประตู D-06 บานเปิดคูกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก และรูปแบบประตู D-07 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม ลูกพับกระฉก เป็นจำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 18.18) มีสาเหตุจากการใช้งานของวัสดุบานเดิมเป็นไม้อัดทาสีน้ำมัน ที่ไม่คงทนต่อสภาพแวดล้อมภายนอก

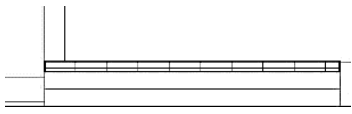
ตาราง 4 แสดงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบหน้าต่าง

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
หน้าต่าง		008					•			
		027					•			
		024					•			
		025					•			
		045					•			
	WIN-01 ยกเลิกหน้าต่างบานเปิดเดี่ยว									
		008	•							
		027	•							
		010	•							
		016	•							
		025	•							
		037	•							
		042	•							
		046	•							
	WIN-02 ยกเลิกหน้าต่างบานซ่อนเกล็ด ติดตาย									
		027		•						
		016		•						
		037		•						
		042		•						
	WN-03 เพิ่มหน้าต่างบานซ่อนเกล็ด ติดตาย									
		005						•		
		011						•		
		010						•		
		013					•			
	WN-04 บานเกล็ดปรับมุม									
		011	•							
	WN-05 บานเปิดคู่ กรอบไม้									
		016	•							
		045	•							
	WN-06 บานเปิดและกระทุ้ง กรอบไม้									

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
หน้าต่าง		003	•	•			•	•		
		023	•	•			•	•		
		008	•	•			•	•		
		027	•	•			•	•		
		016					•	•		
		024	•	•			•	•		
		037		•			•	•		
		042	•				•	•		
		016	•							
		025	•							
		045	•	•						
	WN-07 บานเลื่อนกระจก กรอบอลูมิเนียม									
		025	•	•			•	•		
	WN-08 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม ลูกพักกระจก/ช่องแสงติดตาย ด้านข้าง									
		016					•	•		
	WN-09 บานเลื่อน /ช่องแสงติดตายที่หน้าผาก									
		046		•				•		
	WN-010 บานเลื่อน /ช่องแสงติดตายด้านข้างและหน้าผาก									
		023					•			
	WN-011 บานเลื่อน /ช่องแสงติดตายได้บานหน้าต่าง									
		037					•			
	WN-012 ช่องแสงติดตาย									

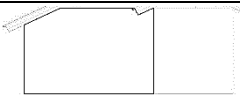
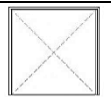
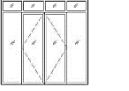
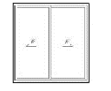
จากการศึกษาพบว่ารูปแบบหน้าต่างที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ WIN-07 บานเลื่อนกระจก กรอบอลูมิเนียม เป็นจำนวน 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 50 โดยมีผลต่อลักษณะอาคารมากที่สุดในตำแหน่ง ชั้นที่ 1 รูปด้านที่ 1 มีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากต้องการความความสะดวกสบายในการใช้งาน

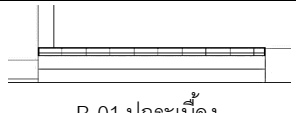
ตาราง 5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเฉลียง

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลง	รหัสบ้าน	ชั้นและรูปด้าน ที่มีการเปลี่ยนแปลง							
			ชั้นที่ 1				ชั้นที่ 2			
			E1	E2	E3	E4	E1	E2	E3	E4
เฉลียง		007	•							
		015	•							
		003	•							
		005	•							
		011	•							
		023	•							
		008	•							
		027	•							
		010	•							
		016	•							
		024	•							
		037	•							
		042	•							
		046	•							
		045	•							
	B-01 ปูกระเบื้อง									

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบเฉลียงมีการเปลี่ยนแปลงมีเพียงอย่างเดียว คือ B-01 ปูกระเบื้อง เป็นจำนวน 15 หลัง คิดเป็นร้อยละ 68.18 โดยมีผลต่อลักษณะอาคารมากที่สุดในตำแหน่ง ชั้นที่ 1 รูปด้านที่ 1 มีสาเหตุจากการดูแลรักษา อีกทั้งได้ความสวยงาม และความปลอดภัยในการใช้งาน

ตาราง 6 แสดงสรุปองค์ประกอบอาคาร และรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุดใน 3 ลำดับแรก (โดยเรียงจากมากไปน้อย)

องค์ประกอบอาคาร	รูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง		
	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3
1. ผนัง	 W-01 ยกเลิกเจาะร่อง	 W-03 เพิ่มบล็อกแก้ว	 W-04 ติดบัวปูน
2. ประตู	 D-01 บานไม้เปิดเดี่ยว ลูกฟักไม้	 D-06 บานเปิดคู่กรอบอลูมิเนียม พักกระฉาก	 D-07 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม พักกระฉาก
3. หน้าต่าง	 WIN-07 บานเลื่อนกระฉาก กรอบอลูมิเนียม	 WIN-02 ยกเลิกหน้าต่างบานซ่อนเกล็ดติดตาย	 WIN-01 ยกเลิกหน้าต่างบานเปิดเดี่ยว

4. เฉลียง	 B-01 ปูกระเบื้อง		
-----------	---	--	--

องค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ ผนัง รูปแบบ W-01 ยกเลิกเจาะร่อง, W-03 เพิ่มบล็อกแก้ว และ W-04 ติดบัวปูน ตามลำดับ องค์ประกอบอาคารที่เปลี่ยนแปลงถัดมา คือ ประตู รูปแบบ D-01 บานไม้เปิดเดี่ยว ลูกพับไม้, D-06 บานเปิดคูกรอบอลูมิเนียม พักกระจก และ D-07 บานเลื่อนอลูมิเนียม พักกระจก ตามลำดับ องค์ประกอบอาคารที่มีเปลี่ยนแปลงรองลงมาคือ หน้าต่าง รูปแบบ WIN-07 บานเลื่อน กรอบอลูมิเนียม, WIN-02 ยกเลิกหน้าต่างบานซ่อนเกล็ดติดตาย และ WIN-01 ยกเลิกหน้าต่างบานเปิดเดี่ยว ตามลำดับ และรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด คือ เฉลียง ในรูปแบบ B-01 การปูกระเบื้อง

สรุปผล

จากการศึกษา ลักษณะการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคารขณะดำเนินการก่อสร้างของบ้านพักอาศัยภายในชุมชนทรัพย์สินเก่า พบว่าบ้านพักอาศัยมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบอาคาร 4 ส่วน และมีรูปแบบองค์ประกอบอาคารเรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

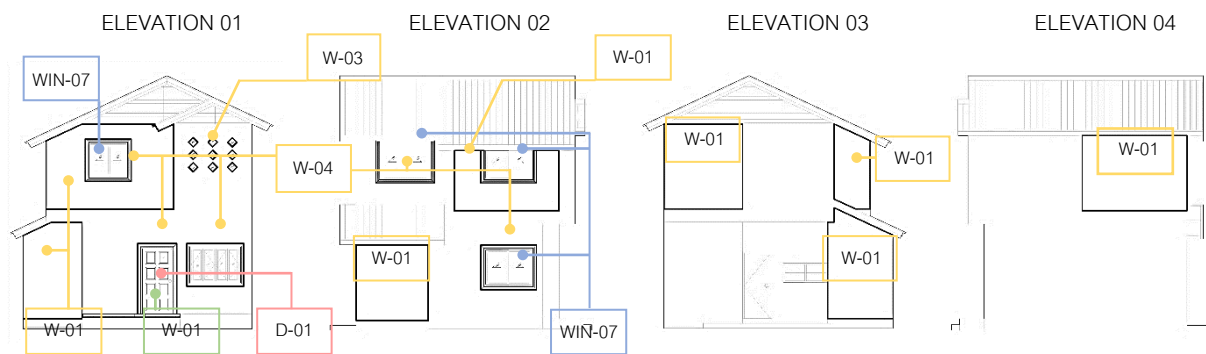
1. ผนัง จากบ้านพักอาศัยจำนวน 22 หลัง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงส่วนของผนัง คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ W-01 ยกเลิกการเจาะร่อง, W-03 เพิ่มบล็อกแก้ว และ W-04 ติดบัวปูน มีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงจากผู้รับเหมาต้องการความรวดเร็วในการทำงาน, เจ้าของบ้านต้องการแสงสว่างธรรมชาติเพื่อลดการใช้แสงประดิษฐ์ภายในบ้าน และป้องกันน้ำฝนไหลย้อนเข้าภายในบ้าน เรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย

2. ประตู พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงส่วนของประตู คิดเป็นร้อยละ 95.45 โดยมีรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ D-01 บานไม้เปิดเดี่ยว ลูกพับไม้, D-06 บานเปิดคูกรอบอลูมิเนียม พักกระจก และ D-07 บานเลื่อนกรอบอลูมิเนียม พักกระจก มีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงมาจากวัสดุบานเดิมไม่ทนต่อสภาพแวดล้อมภายนอก, ต้องการความสวยงาม และความสะดวกสบายในการใช้งาน เรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย

3. หน้าต่าง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงส่วนของหน้าต่าง คิดเป็นร้อยละ 90.90 โดยมีรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ WIN-07 บานเลื่อนกระจก กรอบอลูมิเนียม, WIN-02 ยกเลิกหน้าต่างบานซ่อนเกล็ด ติดตาย และ WIN-01 ยกเลิกหน้าต่างบานเปิดเดี่ยว มีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากต้องการความสะดวกสบายในการใช้งาน, กลัวสัตว์เลื้อยคลานเข้าถึงภายในบ้าน และต้องการหน้าต่างบานใหญ่เพียงชุดเดียว เรียงตามลำดับการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย

4. เฉลียง กระเบื้อง (B-01) พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงส่วนของเฉลียง คิดเป็นร้อยละ 90.90 โดยมีรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลง คือ B-01 ปูกระเบื้อง มีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงมาจากความต้องการวัสดุที่ดูแลรักษาง่าย อีกทั้งได้ความสวยงาม และความปลอดภัยในการใช้งาน

จากการศึกษาองค์ประกอบ และรูปแบบองค์ประกอบอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด 3 ลำดับแรก จึงได้แนวทางการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยของบ้านพักอาศัยภายในชุมชนทรัพย์สินเก่า ดังนี้

ภาพ 6 แสดงแนวทางการเปลี่ยนแปลงลักษณะกายภาพบ้านพักอาศัยในชุมชนทรัพย์สินเก่า เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ

ที่มา : ผู้วิจัย

เสนอแนะ

บ้านพักอาศัยภายในชุมชนทรัพย์สินเก่า เป็นบ้านที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมร่วมกับบริษัท วิจัยและออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม จำกัด ในการพัฒนาแบบบ้านพักอาศัย ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน โดยมีข้อจำกัดในการเปลี่ยนแปลงบ้านพักอาศัย เพียงการเลือกใช้โทนสีเพียงเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของบ้านพักอาศัย ทำให้เกิดความหลากหลายของลักษณะกายภาพของบ้านพักอาศัยภายในชุมชนอย่างไม่มีระเบียบ ดังนั้นเพื่อลดความหลากหลายของบ้านพักอาศัยภายในชุมชน สำนักงานทรัพย์สินฯ ควรมีข้อจำกัดในการเปลี่ยนแปลงของหน้าต่าง เนื่องจากสาเหตุที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน เป็นเพียงแค่ต้องการความสะอาดสวยงามต่อการใช้ ซึ่งขัดแย้งกับการเป็นชุมชนผู้มีรายได้น้อย ที่รายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในแต่ละเดือน

บรรณานุกรม

- บริษัท วิจัยและออกแบบสถาปัตยกรรมที่เหมาะสม จำกัด. *โครงการปฏิบัติการออกแบบปรับผังชุมชนและออกแบบอาคารพักอาศัยต้นแบบ ชุมชนทรัพย์สินเก่าในที่ดินสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์*. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2556.
- สมชัย เจริญวรเกียรติ. *“ผลกระทบที่เกิดจากการต่อเติม และเปลี่ยนแปลงประโยชน์พื้นที่ใช้สอยของบ้านจัดสรรกรณีศึกษา หมู่บ้านลานทอง จังหวัด นนทบุรี.”* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ศิริพรรณ กิจรักษา. *“ความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยประเภทแฟลต : กรณีโครงการเมืองใหม่บางพลี.”* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

ไชยพัชร เมธานิเวศน์. “การเปลี่ยนแปลงก่อนเข้าอยู่อาศัยในบ้านจัดสรรระดับราคาปานกลาง: กรณีศึกษา
โครงการปรัชญา การ์เด็นโฮม กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาเคหการ คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

จาตุรนต์ พิบูลย์. “การต่อเติมบ้านพักอาศัย กรณีศึกษา หมู่เกาะแรต ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2555.